



# LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770

e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

## RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS PAR TIESVEDĪBAS IZBEIGŠANU LIETĀ NR. 2023-36-03

*Rīgā*

*2024. gada 24. janvārī*

Satversmes tiesa rīcības sēdē šādā sastāvā: rīcības sēdes priekšsēdētājs Aldis Laviņš, tiesneši Irēna Kucina, Gunārs Kusiņš, Jānis Neimanis, Artūrs Kučs, Anita Rodiņa un Jautrīte Briede,

izskatījusi lietas Nr. 2023-36-03 „Par Jūrmalas pilsētas domes 2012. gada 22. novembra saistošo noteikumu Nr. 46 „Jūrmalas pilsētas apstādījumu apsaimniekošana un aizsardzība” 3. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. pantam” (turpmāk – lieta Nr. 2023-36-03) materiālus,

### **konstatēja:**

1. Jūrmalas pilsētas dome 2012. gada 22. novembrī pieņēma saistošos noteikumus Nr. 46 „Jūrmalas pilsētas apstādījumu apsaimniekošana un aizsardzība”, kas stājās spēkā 2013. gada 23. janvārī (turpmāk – Saistošie noteikumi). Saistošo noteikumu 3. punkts noteica, ka visi apstādījumi Jūrmalas pilsētas teritorijā uz valsts, pašvaldības un privātīpašumā esošas zemes ir aizsargājami pilsētas apstādījumi un tiem ir sabiedriska vērtība (turpmāk – apstrīdētā norma).

Saistošie noteikumi zaudēja spēku 2022. gada 5. februārī, spēkā stājoties Jūrmalas domes 2021. gada 29. jūlija saistošajiem noteikumiem Nr. 31 „Par koku ciršanu ārpus meža un apstādījumu aizsardzību Jūrmalas valstspilsētā”.

**2. Pieteikuma iesniedzējs – Romāns Bedins** (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) – norāda, ka apstrīdētā norma neatbilst Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 105. pantam.

**2.1.** Pieteikuma iesniedzējs 2019. gada augustā lūdzis Jūrmalas pilsētas domes atļauju nocirst savā īpašumā astoņus kokus, lai veiktu teritorijas izgaismošanu un apstādījumu atjaunošanu ar citām koku sugām. Jūrmalas pilsētas domes Koku vērtēšanas komisija (turpmāk – Komisija) 2019. gada septembrī atļāvusi divu koku nociršanu, bet atteikusi sešu koku nociršanu, jo tie esot ainaviski vērtīgi koki. Ar administratīvās tiesas spriedumu atzīts, ka pašvaldības atteikums ir pamatots, jo koki esot ainaviski vērtīgi un to izvietojums faktiski neiespaidojot dienas gaismas brīvu ieplūšanu zemesgabala teritorijā.

Tāpat Pieteikuma iesniedzējs 2021. gada maijā lūdzis Jūrmalas pilsētas domes atļauju nocirst savā īpašumā vienu koku, jo uzskatījis, ka tas ir bīstams. Komisija 2021. gada jūnijā atteikusi koka nociršanu, jo tas esot ainaviski vērtīgs un neesot konstatēts, ka tas būtu bīstams. Ar tiesas spriedumu esot atzīts, ka pašvaldības atteikums bijis pamatots.

Abos tiesas spriedumos esot argumentēts tas, ka saskaņā ar apstrīdēto normu Pieteikuma iesniedzējam tika pamatoti liegts nocirst kokus, jo tie bijuši ainaviski vērtīgi un to saglabāšanai bijusi sabiedriska vērtība, t. i., to saglabāšana bijusi sabiedrības interesēs un to nociršana privātpersonas interešu dēļ neesot bijusi pieļaujama.

**2.2.** Pieteikuma iesniedzējam apstrīdētā norma esot piemērota. Tā liedzot viņam brīvi rīkoties ar savu īpašumu, piemēram, plānot un mainīt apstādījumu struktūru, aizstāt vienu koku sugu ar citu, novērst īpašuma vai cilvēku apdraudējumu, kā arī veikt citas darbības.

**2.3.** Pašvaldība neesot bijusi tiesīga izdot apstrīdēto normu, jo likuma „Par pašvaldībām” 43. panta pirmās daļas 9. punkts neietverot pilnvarojumu pašvaldībai izdot saistošos noteikumus par privātīpašumā esošu koku aizsardzību un ciršanas ierobežojumiem; pašvaldība varot noteikt prasības vienīgi pašvaldības koku aizsardzībai.

Meža likuma 8. panta pirmā daļa pilnvarojot Ministru kabinetu izdot Ministru kabineta noteikumus par koku ciršanas kārtību. Ministru kabineta 2012. gada 2. maija noteikumu Nr. 309 „Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža” (turpmāk – Koku ciršanas noteikumi) 3. punkts nosakot, ka zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs kokus ārpus meža savā īpašumā vai valdījumā esošajā teritorijā cērt pēc saviem ieskatiem, izņemot šo noteikumu 4. punktā

minētos gadījumus. Noteikumu 4.1. apakšpunkts nosakot, ka attiecīgās zemes īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam nepieciešama pašvaldības atļauja koku ciršanai ārpus meža, ja kokus cērt pilsētas teritorijā.

No iepriekš minētajām Koku ciršanas noteikumu normām izrietot, ka koku ciršanas tiesiskais regulējums, ja to interpretē no sistēmiskā viedokļa, ir atļaujošs („zemes īpašniekam nepieciešama pašvaldības atļauja koku ciršanai ārpus meža [..]”), nevis ierobežojošs („koku ciršana ārpus meža ir aizliegta, izņemot, ja zemes īpašnieks ir saņēmis pašvaldības atļauju koku ciršanai”). Tiesību norma esot konstruēta tā, ka privātīpašuma īpašniekam ir jāsaņem atļauja, kas galvenokārt esot saistīta ar pašvaldības informēšanu, lai pašvaldība varētu noteikt zaudējumu atlīdzību par koku ciršanu, nevis tā, ka koku ciršana nav atļauta, izņemot normatīvajos aktos konkrēti noteiktos gadījumus. Lai līdzsvarotu privātpersonas un sabiedrības intereses, Koku ciršanas noteikumu 3. pielikumā esot izveidota koeficientu sistēma ar koku ciršanu pilsētas teritorijā saistīto zaudējumu atlīdzības aprēķināšanai, un tā ietverot arī koka nociršanas iemesla koeficientu. Tādējādi privātpersonai, kas izvēlējusies nocirst savā privātīpašumā esošus kokus, iestājoties konkrētas tiesiskās sekas – pienākums atlīdzināt zaudējumus konkrētajai pašvaldībai jeb sabiedrības interesēs. Koku ciršanas noteikumu 4. punkta apakšpunktos noteiktie kritēriji, atbilstoši kuriem jāsaņem pašvaldības atļauja koku ciršanai, esot būtiski atšķirīgi, tādēļ pašvaldības nedrīkstot visus gadījumus, kad privātīpašniekam jāsaņem atļauja koku ciršanai, vērtēt pēc vienas mērauklas, kā tas noteikts apstrīdētajā normā.

Tāpat Koku ciršanas noteikumu 13. punkts nosakot, ka pašvaldība izvērtē koku ciršanas atbilstību normatīvajiem aktiem par sugu un biotopu aizsardzību un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem, kā arī koku ainavisko, dendroloģisko un ekoloģisko nozīmīgumu, koku nozīmi dabas daudzveidības saglabāšanā un antropogēnās negatīvās ietekmes samazināšanā uz virszemes ūdensobjektiem un koku atbilstību ēku ekspluatācijas un cilvēku dzīves vietas un drošības apstākļiem un pieņem lēmumu par atļaujas izsniegšanu koku ciršanai ārpus meža vai par atteikumu izsniegt atļauju. Pēc Pieteikuma iesniedzēja ieskata, šis punkts nosakot pašvaldības pienākumu izdot koku ciršanas atļauju, ja vien netiek secināts, ka normatīvie akti par sugu un biotopu aizsardzību un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kā arī pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumenti paredz ierobežojošāku regulējumu koku ciršanai. Ja šāds ierobežojošāks regulējums pastāv, tad pašvaldībai, ievērojot tajā ietvertu rīcības

brīvību, esot jāizvērtē arī koku ainaviskais, dendroloģiskais un ekoloģiskais nozīmīgums u. c. kritēriji. Taču apstrīdētā norma nosakot, ka ikviens koks ir aizsargājams, un tādējādi ļaujot pašvaldībai izvairīties no jebkādu izvērtējumu veikšanas attiecībā uz to, vai koku ciršanu ierobežo citi normatīvie akti.

Atbilstoši Koku ciršanas noteikumu 22. punktam pašvaldības dome saistošajos noteikumos par koku ciršanu ārpus meža nosakot koku ciršanas izvērtēšanas kārtību un publiskās apspriešanas procedūras kārtību, kā arī sabiedrībai nozīmīgus gadījumus, kad rīkojama publiskā apspriešana. Koku ciršanas noteikumi paredzot iespēju izstrādāt papildu aizsardzības kritērijus (tai skaitā privātos apstādījumos), izmantojot publisko apspriešanu kā instrumentu noteikšanai, vai konkrētam kokam ir īpaša nozīme pilsētas ainavā vai nav šādas nozīmes. Taču pašvaldība ar apstrīdēto normu esot patvaļīgi piešķīrusi visiem apstādījumiem aizsargājamo statusu, kas kopsakarā ar Saistošo noteikumu 1.5. un 1.6. apakšpunktu neļaujot privātipašniekiem savā teritorijā izcirst kokus, jo tie esot ainaviski vērtīgi. Apstrīdētā norma esot neskaidra un ar to nevarot sasniegt leģitīmo mērķi, kura sasniegšanai likumā jau esot noteikti citi līdzekļi.

Apstrīdētā norma esot pretrunā arī ar Meža likuma mērķi un Jūrmalas pilsētas domes 2016. gada 24. marta saistošajiem noteikumiem Nr. 8 „Par Jūrmalas pilsētas Teritorijas plānojuma grozījumu grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu”, kas nenosakot visu pilsētas teritoriju par ainaviski vērtīgu un īpaši aizsargājamu.

**3. Institūcija, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Jūrmalas valstspilsētas dome** – iesniegusi atbildes rakstu, kurā norāda, ka apstrīdētā norma atbilst Satversmes 105. pantam, tomēr tiesvedība lietā būtu izbeidzama, jo apstrīdētā norma neskarot Pieteikuma iesniedzēja pamattiesības.

Pieteikuma iesniedzēja nekustamais īpašums atrodies teritorijā, kas saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 6. panta otrās daļas 3. punktu un Jūrmalas pilsētas domes 2016. gada 24. marta saistošajiem noteikumiem Nr. 8 „Par Jūrmalas pilsētas Teritorijas plānojuma grozījumu grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu” ietilpst Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslā. Šajā aizsargjoslā atsevišķas privātpersonu intereses esot kompleksi saskaņojamas ar attiecīgās teritorijas līdzsvarotas un ilgtspējīgas attīstības iespējām. Tādējādi piekrastes aizsargjosla esot izveidota ar mērķi ne tikai aizsargāt dabas daudzveidību, bet arī saglabāt visas sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgās teritorijas.

Turklāt attiecīgais nekustamais īpašums atrodies valsts aizsargājamā kultūras pieminekļa „Vaivaru-Asaru-Mellužu-Pumpuru-Jaundubultu vasarnīcu rajons” teritorijā un šajā nekustamajā īpašumā esot reģistrēts valsts aizsargājams kultūras piemineklis „dzīvojamā ēka – pansija”. Tamdēļ pirms jebkuru koku ciršanas darbu veikšanas šajā nekustamajā īpašumā esot ņemami vērā ar normatīvajiem aktiem noteiktie apgrūtinājumi. Piemēram, saskaņā ar Koku ciršanas noteikumu 18. punktu koku ciršanai šajā īpašumā esot nepieciešams Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes atzinums.

Pilsētas un tās apstādījumu ainavu veidojot ne tikai uz pašvaldībai piederoša zemesgabala esošie apstādījumi, bet arī apstādījumi, kas atrodas uz privātpersonām piederošiem zemesgabaliem. Daudzgadīgu koku izciršana pilsētas teritorijā ietekmējot kopējo pilsētas vidi.

Komisija pēc tam, kad saņēmusi Pieteikuma iesniedzēja 2019. gada 13. augusta iesniegumu ar lūgumu izsniegt koku ciršanas atļauju teritorijas izgaismošanai un plānotai apstādījumu atjaunošanai ar citām koku sugām, esot veikusi nekustamā īpašuma apsekošanu un nolēmusi, ka ir pieļaujama divu tūju nociršana. Attiecīgi Jūrmalas pilsētas domes 2019. gada 9. oktobra lēmumā esot norādīts, ka Pieteikuma iesniedzēja norādītie pārējie koki, kuru ciršanai atļauja netika izsniegta, ir ainaviski vērtīgi koki, kuru saglabāšana ir visas sabiedrības interesēs, un to nociršana šauru privātpersonu interešu dēļ nav pieļaujama. Pieteikuma iesniedzēja iesniegumā norādītais arguments par teritorijas izgaismošanas nepieciešamību neesot bijis atzīstams par pietiekamu iemeslu atļaut koku nociršanu. Šādus iestādes secinājumus par pamatotiem esot atzinusi gan Administratīvā rajona tiesa, gan Administratīvā apgabaltiesa. Tātad Pieteikuma iesniedzēja lūgums izsniegt koku ciršanas atļauju iestādē un tiesā esot izskatīts pēc būtības, proti, katra koka nociršanas pieļaujamība esot vērtēta atsevišķi, ņemot vērā gan koka stāvokli, gan arī Pieteikuma iesniedzēja norādīto tā ciršanas pamatojumu.

Arī pēc Pieteikuma iesniedzēja 2021. gada 18. maija iesnieguma, kurā lūgts izsniegt atļauju priedes nociršanai, jo šis koks apdraudot īpašumu, kā arī cilvēku veselību un dzīvību, Komisija esot apsekojusi nekustamo īpašumu un konstatējusi, ka priede ir ainavisks, ainaviski vērtīgs, augstvērtīgs koks, potenciālais dižkoks, bet Pieteikuma iesniedzēja norādītā bīstamība neesot konstatēta. Lēmums atzīts par tiesisku arī tiesvedībā administratīvajā tiesā.

Tādējādi par pamatu atteikumam izsniegt koku ciršanas atļaujas ir bijusi nevis apstrīdētā norma, bet gan konstatācija, ka strīdus koki ir veseli, nebojāti un

nekalstoši, ainaviski vērtīgi un neapdraud ne citus objektus, ne cilvēkus. Pieteikuma iesniedzēja iesniegumos norādītais koku ciršanas nepieciešamības pamatojums neesot apstiprinājies.

Apstrīdētā norma neaizskarot Satversmē noteiktās pamattiesības, proti, apstrīdētā norma pati par sevi neliedzot koku ciršanu. Katra koka stāvokļa individuālam izvērtējumam, kas ietver arī koka ainavisko vērtējumu, neesot tiešas sasaistes ar apstrīdēto normu.

4. Satversmes tiesas tiesnesis, kurš sagatavo lietu izskatīšanai, iesniedzis priekšlikumu lemt par tiesvedības izbeigšanu lietā atbilstoši Jūrmalas valstspilsētas domes atbildes rakstā norādītajiem un tiesneša konstatētajiem argumentiem. Pieteikuma iesniedzējs lūgts izteikties par šo jautājumu.

Papildu paskaidrojumos Pieteikuma iesniedzējs norādījis, ka koku novērtējums esot jāveic atbilstoši noteiktai vērtēšanas hierarhijai. Konstatējot aizsargājama koka statusu, pašvaldībai esot tiesības ierobežot privātīpašnieku intereses. Savukārt tad, ja koks atrodas uz privātās zemes un tam nav šāda statusa, esot nepieciešams tikai informēt pašvaldību un aprēķināt atbilstošu atlīdzību. Ja kokam piešķirts aizsargājama koka statuss, kā tas noteikts apstrīdētajā normā, tad tā ainaviskās, ekoloģiskās un dendroloģiskās nozīmes ietekme uz to, vai tiks pieņemts lēmums par atļauju cirst konkrēto koku, daudzkārt palielinoties.

Pašvaldība liedzot privātīpašniekam pārvaldīt viņa īpašumu, jo pieņemot aizsargājama koka statusu kā aksiomu un tāpēc darbojoties kā sabiedrības interešu aizstāve, lai vispār nepieļautu attiecīgā koka nociršanu. Taču šāda nostāja būtu tiesiska tikai attiecībā uz aizsargājamiem un īpaši identificētiem kokiem, kuru statuss noteikts saskaņā ar vides aizsardzības normatīvajiem aktiem.

Rīgas domes saistošo noteikumu projektā „Par ārpus mežu augošu koku aizsardzību, uzturēšanu un ciršanu Rīgas valstspilsētā” līdzīgas normas esot piedāvātas citā redakcijā. Turklāt šis projekts nosakot skaidrus aizsargājamo koku kritērijus gan pēc ģeometrisko rādītāju atbilstības, gan īpašās ainaviskās, ekoloģiskās un dendroloģiskās nozīmes.

Kokus, kas aug privātā teritorijā, varot uzskatīt par pilsētas ainavai īpaši vērtīgiem gadījumos: 1) kad koks ir aizsargājams; 2) kad koks atrodas ainaviski vērtīgajā teritorijā; 3) kad koks atrodas privātā, bet publiski pieejamā teritorijā un tā nozīmīgā ainaviskā vērtība ir apstiprināta ar publiskās apspriešanas

rezultātiem. Pieteikuma iesniedzēja gadījumā 2. un 3. variants neizpildoties. Tādējādi atliekot tikai viens kritērijs – aizsargājams koks –, atbilstoši kuram pašvaldība var atsaukties uz koka ainavisko vērtību un īpašu sabiedrisku nozīmi, lai aizliegtu tā ciršanu. Tomēr pašvaldībai standarta situācijā neesot tiesību privātās zemes ainavu klasificēt kā pilsētvides ainavu un attiecīgi censties apsaimniekot tās stādījumus, tajā skaitā nosakot koku kategorijas vai patvaļīgi lemjot par koku īpašo ainavisko vērtību.

Likumdevējs Koku ciršanas noteikumos esot noteicis koeficientu sistēmu, kurā ņemts vērā koku ainaviskais, dendroloģiskais un ekoloģiskais nozīmīgums. Šādai sistēmai vajadzējis līdzsvarot dažādu pušu intereses.

### **Satversmes tiesa secināja:**

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 29. panta pirmās daļas 6. punktu tiesvedību lietā var izbeigt līdz sprieduma pasludināšanai ar Satversmes tiesas lēmumu, ja tiesvedības turpināšana lietā nav iespējama. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam tiesības iesniegt pieteikumu par lietas ierosināšanu par normatīvo aktu vai to daļu atbilstību Satversmei ir personai Satversmē noteikto pamattiesību aizskārums gadījumā. Ja apstrīdētā norma neaizskar personas pamattiesības, tad tiesvedības turpināšana nav iespējama un atbilstoši Satversmes tiesas likuma 29. panta pirmās daļas 6. punktam tiesvedība ir izbeidzama.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja, pirmkārt, personai Satversmē ir ietvertas konkrētas pamattiesības un, otrkārt, tieši apstrīdētā norma personai aizskar šīs Satversmē ietvertās pamattiesības (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2022. gada 23. maija sprieduma lietā Nr. 2021-18-01 23. punktu*). Aizskārums izpaužas kā tiesību normas tiešas vai ar tās piemērošanas aktu radītas negatīvas tiesiskas sekas attiecībā uz personas pamattiesībām.

5.1. Satversmes 105. panta pirmais teikums noteic, ka ikvienam ir tiesības uz īpašumu. Satversmes tiesa ir atzinusi, ka Satversmes 105. pantā noteiktās tiesības uz īpašumu ietver īpašnieka tiesības izmantot viņam piederošo īpašumu tā, lai gūtu pēc iespējas lielāku ekonomisko labumu; personai, kurai pieder zeme vai cits nekustamais īpašums, ir tiesības to izmantot pēc saviem ieskatiem; ja nekustamā īpašuma īpašniekam šīs tiesības ir liegtas, viņa īpašuma tiesības tiek ierobežotas (*sk. Satversmes tiesas 2023. gada 2. maija sprieduma lietā*

Nr. 2022-02-01 11. punktu). Pieteikuma iesniedzējam ir no Satversmes 105. panta izrietošas tiesības izmantot viņam piederošo nekustamo īpašumu pēc saviem ieskatiem.

**5.2.** Atbilstoši Meža likuma 8. pantam Ministru kabinets izdod noteikumus par koku ciršanu ārpus meža, bet vietējā pašvaldība savos saistošajos noteikumos nosaka zaudējumu atlīdzību par dabas daudzveidības samazināšanu, kā arī šo zaudējumu aprēķināšanas un atlīdzināšanas kārtību. Koku ciršanas noteikumu ievadā norādīts, ka to izdošanas pamats ir šī Meža likuma norma. Koku ciršanas noteikumos ir norādīti gadījumi, kad attiecīgās zemes īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam koku ciršanai ārpus meža ir nepieciešama pašvaldības atļauja. Citstarp atļauja nepieciešama koku ciršanai pilsētas vai ciema teritorijā, īpaši aizsargājamā dabas teritorijā vai teritorijā, kurā atrodas kultūras pieminekļi, un tās aizsargjoslā, ja vien nav iestājies kāds no Koku ciršanas noteikumu 5. pantā minētajiem izņēmumiem. Ja pašvaldība ir saņēmusi zemes īpašnieka vai tiesiskā valdītāja iesniegumu ar lūgumu izsniegt koku ciršanas atļauju, tā izvērtē koku ciršanas atbilstību normatīvajiem aktiem par sugu un biotopu aizsardzību un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem, kā arī koku ainavisko, dendroloģisko un ekoloģisko nozīmīgumu, koku nozīmi dabas daudzveidības saglabāšanā un antropogēnās negatīvās ietekmes samazināšanā uz virszemes ūdensobjektiem un koku atbilstību ēku ekspluatācijas un cilvēku dzīves vietas un drošības apstākļiem un pieņem lēmumu par atļaujas izsniegšanu koku ciršanai ārpus meža vai par atteikumu izsniegt atļauju (*sk. Koku ciršanas noteikumu 12. un 13. punktu*).

Tātad pašvaldībai, pirms tā pieņem lēmumu par atļaujas izsniegšanu koka ciršanai, ir jānovērtē un jāņem vērā apstākļu kopums, rodot saprātīgu līdzsvaru starp Satversmes 105. pantā garantētajām nekustamā īpašuma īpašnieka tiesībām uz īpašuma netraucētu izmantošanu un Satversmes 115. pantā garantētajām sabiedrības tiesībām dzīvot labvēlīgā vidē. Pašvaldībai ir tiesības atteikt atļauju privātpašumā augoša koka ciršanai, ja tā, izvērtējot koka ciršanas atbilstību Koku ciršanas noteikumu 13. punktā minētajiem kritērijiem, secina, ka ciršana nav pieļaujama. Līdz ar to nav pamatots Pieteikuma iesniedzēja apgalvojums par to, ka tad, ja koks atrodas uz privātās zemes, ciršanas kārtība būtu reducējama līdz pašvaldības informēšanai un atbilstošas atlīdzības aprēķināšanai.

**5.3.** Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētās normas dēļ Koku ciršanas noteikumu 13. punktā minētie kritēriji esot interpretēti šauri, jo visi koki jau sākotnēji esot atzīti par aizsargājamiem un vērtīgiem.



Tomēr Saistošie noteikumi tikai konkretizē Koku ciršanas noteikumu 12. un 13. punktā noteikto atļaujas izsniegšanas administratīvo procesu. Apstrīdētā norma nerada tādas jaunas tiesiskas sekas, kuras pašvaldība drīkstētu piemērot attiecībā uz personu, kas iesniegusi lūgumu par koku ciršanas atļaujas izsniegšanu. Apstrīdētā norma neievieš arī jaunu priekšnoteikumu koku ciršanas atļaujas izsniegšanai.

Pieteikuma iesniedzēja papildu paskaidrojumos norādītā hierarhija, atbilstoši kurai esot jāizvērtē katra koka ciršanas pamatojums, neizriet no normatīvajiem aktiem. Gadījumos, kad kokam ir piešķirts aizsargājama koka statuss, atbilstoši Koku ciršanas noteikumu 9. punktam nepieciešama arī Dabas aizsardzības pārvaldes atļauja. Šāda prasība Pieteikuma iesniedzējam netika piemērota. Savukārt visos pārējos gadījumos ir ievērojami visi Koku ciršanas noteikumu 13. punktā minētie kritēriji.

Arī Senāts norādījis, ka apstrīdētajā normā Jūrmalas pilsētas dome ir tikai vispārīgi uzsvērusi koku kā tādu Satversmes 115. pantā minētās vides sastāvdaļas vērtību, kuras aizsardzībai arī noteikta Meža likuma 8. pantā un Koku ciršanas noteikumos nodibinātā atļauju koku ciršanai ārpus meža kārtība (*sk. Senāta 2023. gada 28. aprīļa sprieduma lietā Nr. A420283519 10. punktu*). Šāda vispārīga vērtības definēšana pati par sevi nenosaka priekšnoteikumus, pēc kuriem ikkatrā gadījumā būtu jāvērtē koku ciršanas pieļaujamība. Tāpat tā neatceļ pašvaldības pienākumu vērtēt konkrētos apstākļus un atbilstoši Koku ciršanas noteikumu 13. punktā noteiktajiem kritērijiem pamatot, kāpēc tā privātpašniekam atļauj vai atsaka atļauju nocirst koku.

Kā izriet no Komisijas un tiesu lēmumiem, kā arī Jūrmalas valstspilsētas domes atbildes raksta, kurā norādīts uz gadījumiem, kad Pieteikuma iesniedzējam izsniegta koku ciršanas atļauja, Komisija ir vērtējusi koku atbilstību Koku ciršanas noteikumu 13. punktā noteiktajiem kritērijiem un tiem atbilstošām Saistošajos noteikumos nostiprinātajām koku kategorijām un nav šos kritērijus paplašinājusi uz apstrīdētās normas pamata.

Līdz ar to apstrīdētā norma nerada tiešas tiesiskas sekas attiecībā uz Pieteikuma iesniedzēja tiesībām lietot savu īpašumu pēc saviem ieskatiem.

**Tādējādi apstrīdētā norma neaizskar Pieteikuma iesniedzējam Satversmes 105. pantā ietvertās pamattiesības un tiesvedības turpināšana lietā nav iespējama.**

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 29. panta pirmās daļas 6. punktu un Satversmes tiesas reglamenta 87. punkta 3. apakšpunktu, Satversmes tiesa

**nolēma:**

**izbeigt tiesvedību lietā Nr. 2023-36-03 „Par Jūrmalas pilsētas domes 2012. gada 22. novembra saistošo noteikumu Nr. 46 „Jūrmalas pilsētas apstādījumu apsaimniekošana un aizsardzība” 3. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. pantam”.**

Lēmums nav pārsūdzams.

Rīcības sēdes priekšsēdētājs

Aldis Laviņš